

Vrienden In Flanders Fields Museum

Remembrance

6 maart 2019
Saint-Charles de Potyze

De DODEN van 6 MAART
Soldat 2e Classe Louis HÉBRARD
153e Régiment d'Infanterie, Armée Française

In het kader van het Europese project **MEMORY (Make European Memory Our Responsibility towards Youth)** bezocht een delegatie vanuit Dunkerque (CEFIR, Maison de l'Europe en de Communauté Urbaine de Dunkerque) en de steden Rostock en Gdansk, op 6 maart 2019 de Vredesstad Ieper. Hen laten kennismaken met de unieke herdenkingspraktijk die de Viff-remembrance over vele jaren is geworden, leek hen en ons zinvol.

6 MAART

Uit alle doden die in de Namenlijst zijn opgenomen met als sterfdatum 6 maart kozen we één naam: Soldat 2e classe **Louis Hébrard**. Hij is een van acht leden uit het Franse 153e Régiment d'Infanterie die op 6 maart 1915 omkwamen. Van die acht personen heeft alleen hij een door ons vandaag gekende laatste rustplaats: graf nr. 429 op de Franse nationale begraafplaats St.Charles-de-Potyze in Ieper.

Maar met Louis Hébrard herdenken we uiteraard ook elk van de 415 slachtoffers die op 6 maart als gevolg van de Eerste Wereldoorlog in België omkwamen. De Namenlijst wil een inclusief dodenregister zijn van alle slachtoffers die door toedoen van de Eerste Wereldoorlog in België om het leven kwamen of er worden herdacht. De 415 namen zijn verenigd met dezelfde sterfdatum. Maar er zijn zeer veel manieren om hen in zeer verschillende groepen te verdelen of samen te brengen.

Naar het jaar van overlijden:

157	in 1915
58	in 1916
51	in 1917
115	in 1918
30	in 1919
4	in 1925

Naar het onderscheid tussen burgers en militairen

46 slachtoffers waren burgers. 369 waren militairen: 129 in het Duitse leger, 113 in het Britse, 80 in het Belgische, 34 in het Franse, 8 in het Canadese en 5 in het Australische leger.

Naar rang: van de militairen waren er 13 officier, 53 onderofficier en 303 gewoon soldaat, matroos, artillerist, ruiter etc.

Naar geslacht: 5 vrouwen en 410 mannen

Naar land of plaats van geboorte:

255 waarvan we de geboorteplaats kennen:

- 1 uit Polen, India en Tunesië
- 2 uit Algerije en Australië
- 3 uit Ierland en Canada
- 17 uit Duitsland

31 uit Frankrijk

93 uit het Verenigd Koninkrijk

101 uit België

24 waarvan we wel het land van geboorte kennen, maar niet de geboorteplaats en

136 waarvan we het land van geboorte wel kunnen vermoeden maar nog niet kennen. Er is nog werk!

LOUIS HÉBRARD

Louis Hébrard werd op 1 mei 1894 geboren in Nissan-lez-Enserune in het arrondissement Béziers, in het département de l'Hérault in het zuiden van Frankrijk. Hij werd opgeroepen met de militieklasse van 1914 in Béziers, en werd soldat 2e classe in de 4e Compagnie van het 153e Régiment d'Infanterie, in de 39e Division d'Infanterie. Uit het vele werk voor de Namenlijst weten we dat dit regiment in drie periodes in de Westhoek was en een zeer zorgvuldig *Journal de Marche* (JMO) bijhield, waarin alle slachtoffers, doden, gewonden, vermisten en zieken bij naam worden genoemd, zonder onderscheid van hun rang in het leger. Daaruit blijkt dat deze verliezen zeer hoog waren. In de eerste periode telde het regiment dagelijks niet minder dan 37 verliezen, waarvan negen doden, per dag!

6 maart 1915 was bijna exact zo'n gemiddelde dag.

Het JMO maakt melding van volgende doden :

Dormont Albert (caporal fourrier), Javeland (2e cl.) (1ère Cie)

Hébrard (2e cl.), Pavé (2e cl.) (4e Cie)

Robert (2e cl.) (5e Cie)

Werner Emile (2e cl.) (6e Cie)

Nicolaï Marcel cl.13 No 3055 (9e Cie)

Lafitte Prosper (3e Cie)

Caporal-Fourrier Albert Louis Dormont kreeg een overlijdensfiche met 7/3/1915 als overlijdensdatum en soldat 2e cl. Pierre Cyprien Georges Marie staat in de JMO op 5/3/1915 genoteerd, maar op zijn fiche bij de doden van 6 maart.

Van al deze doden is alleen de laatste rustplaats van Louis Hébrard bekend tot op deze dag: graf nr. 429 in de Nécropole nationale de St.Charles-de-Potyze in Ieper. Eén graf staat dus voor 7, 8 of 9 doden uit het Franse Zuiden...

Als doodsoorzaak staat op zijn fiche "overleden aan verwondingen". Het is dus mogelijk dat Louis overleed in de verbandpost van St.Charles de Potyze zelf, die op dat ogenblik nog in gebruik was in het wijkschooltje van de Potijze, hier in de noordwestelijke hoek van deze begraafplaats. Een andere mogelijkheid is dat hij onderweg hier naartoe overleed, tijdens het transport vanuit de loopgraven ten oosten van Zonnebeke.

153e Régiment d'Infanterie, Armée Française

DODENMONUMENT

Nog een laatste woord over de 20 jarige Louis Hébrard uit het Franse zuiden. Zijn geboortedorp Nissan-lez-Enserune is nu een vrij snel groeiende gemeente in het arrondissement Béziers. Vandaag wonen er bijna 4000 mensen, in 1914 waren dat er ruim duizend minder. Op het dodenmonument voor de slachtoffers van de Eerste Wereldoorlog staan 112 namen, ongeveer 15% van de toen dienstplichtige inwoners. Dat is een hoge tol. Vijf van die namen vinden we ook in de Namenlijst terug. Twee stierven in het eerste oorlogsjaar, drie in de nadagen van de Kemmelslag. Vele tientallen van de 112 namen zijn voor de bewoners van Nissan vandaag niet meer zo goed gekend. Van vier van de vijf namen uit de Namenlijst hebben we zelf details kunnen toevoegen op de fiche die aan het dodenmonument is gewijd op de website Geneanet. Louis Hébrard was tot vandaag enkel gekend als L. Hebrard (1914-1918). Dank zij deze herdenking zijn we weer een stukje dichterbij gekomen bij een gruwelijke werkelijkheid, vandaag 104 jaar geleden. En vandaag zijn ook deze plek en Louis' geboorteplek een stuk dichterbij gekomen, omdat ze herkenbaarder voor elkaar zijn geworden: een plaats van geboorte en een plaats van herdenken.

Het is een goede reden om deze remembrances te blijven houden.

